

Latvijas Universitātes Bioloģijas institūtā īstenots projekts „Latvijas Gredzenošanas centra arhīva digitalizācijas 1. kārtā”

Latvijas Universitātes Bioloģijas institūta Latvijas Gredzenošanas centra (LGC) rīcībā ir unikāls papīra arhīvs ar ziņām par aptuveni 1,8 miljonu putnu un sīkspārņu individuālu iezīmēšanu Latvijā kopš 1925. gada, kā arī par gredzenoto dzīvnieku atradumiem mūsu valstī un ārzemēs. Arhīvam ir neapšaubāma vēsturiskā nozīme, taču papīra dokumentu lietošanai mūsdienās ir savi trūkumi un riski. Informācija, kas LGC pastāv vienā papīra dokumentu eksemplārā, ir pieejama tikai lēnai un neefektīvai satura apstrādei klātienē, kā arī ir iespējami pakļauta nejaušai iznīcībai. Darbs ar papīra arhīva datiem līdz šim ir ilgstoši bremsējis trūcīgi finansēto LGC ikdienas pienākumu veikšanu, piemēram, aizkavējot atbildēšanu uz ziņojumiem par Latvijā un ārzemēs atrastiem gredzenotiem putniem. Turklāt arhīva lielais fiziskais apjoms (vairāk nekā 275 dokumentu mapes + kartotēkas skapis) būtiski ierobežo arī LGC iespējas pārcelties uz citām telpām.

Kopš 2017. gada LGC ir pārgājis uz gredzenošanas atskaišu saņemšu un apkopošanu elektroniskā veidā, tomēr joprojām ir pastāvīgi nepieciešams izmantot gredzenošanas ziņas arī par to laiku, kad tās tika iesniegtas tikai papīra formā. Tāpēc 2019. gada septembrī, sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi, LGC uzsāka Latvijas vides aizsardzības fonda finansētu projektu „Latvijas Gredzenošanas centra arhīva digitalizācijas 1. kārtā”, kas līdz 2020. gada 30. jūnijam ļāva veikt ikdienas darbam svarīgāko papīra arhīva datu sagatavošanu elektroniskā veidā.

Saskaņā ar galvenajiem projekta darba uzdevumiem, veikta 2014.-2016. gada pilno putnu gredzenošanas datu ievadīšana *MS Excel* tabulās par 59214 apgredzenotiem putniem, 1941.-1957. gada putnu gredzenošanas kopsavilkumu datu ievadīšana par 101858 apgredzenotiem putniem (vēlāko gadu kopsavilkumi jau bija sagatavoti elektroniski pirms projekta), kā arī papīra arhīva dokumentu digitalizēšana, sagatavojot to fotokopijas rastra failu veidā. Pavisam sagatavoti 28787 faili JPG formātā, kas sakārtoti 8568 mapēs pa gredzenu sērijām un numerācijas simtiem, ar kopējo apjomu 88,4 GB, un aptver pilno gredzenošanas atskaišu papīra vāku saturu laika periodam no 1990. līdz 2016. gadam. Par turpmāko laiku kopš 2017. gada visas atskaites tiek saņemtas un apstrādātas jau elektroniskā veidā.

Latvijas putnu gredzenotāju saiets. Attēla autors Egils Kazubiernis

Projekta laikā, 2020. gada 16. februārī, pirmo reizi apmēram 30 gadu laikā notika ar Latvijas Dabas muzeja atbalstu rīkotais Latvijas putnu gredzenotāju saiets, kurā ar ziņojumiem uzstājās desmit runātāji, apspriežot nozīmīgākos putnu gredzenošanas jautājumus Latvijā. Dalībnieki tika iepazīstināti arī ar projekta „Latvijas Gredzenošanas centra arhīva digitalizācijas 1. kārtā” mērķiem un paredzamajiem rezultātiem. Tagad projekts ir noslēdzies ar veiksmīgi uzsāktu Latvijas Gredzenošanas centra papīra arhīva elektronisko datu un rastra attēlu kopiju krājumu, kas nodrošinās šī unikālā datu krājuma drošu saglabāšanu, kā arī uzlabos gredzenošanas un atradumu datu apriti, pieejamību un analīzes iespējas, kā arī pilnveidos LGC un DAP sadarbību.

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**

Dabas aizsardzības pārvalde